

Pr Karmen Joller
Sotsiaalminister
Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 14.08.2025 nr 1.2-2/76-1

Meie 25.08.2025 nr 5.1-1/113-1

Arvamus määruse „Mitteioniseeriva kiirguse ohutuse tagamise nõuded ja hindamise kord“ eelnõu kohta

Oleme Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidus (ITL) analüüsinud Teie poolt edastatud sotsiaalministri määruse „Mitteioniseeriva kiirguse ohutuse tagamise nõuded ja hindamise kord“ eelnõud (edaspidi: eelnõu). Esitame eelnõu kohta järgmised seisukohad ning ettepanekud.

1. Kiirgusallika ohutsooni tõkestamine

Eelnõu § 5 lg 6 sätestab järgmist:

„Kõrvaliste isikute pääs kiirgusallika ohutsooni või viibimine seal peab olema tõkestatud vastava juurdepääsupiirangu ja ohumärgistusega.“

1.1 ITL teeb ettepaneku jätta § 5 lg 6 ja seondult § 6 lõiked 2-3 eelnõust välja.

Põhjendame oma arvamust järgmiselt:

Erinevalt teistest riikidest tuleb täna Eestis iga raadioseadme paigaldamine kooskõlastada Terviseametiga. Igal seadmel on sõltuvalt antennitüübist, kasutatavast võimsusest ja muust oma ohutsoon ning selle ulatus, mille osas kehtestatakse Terviseameti kooskõlastusega juba täpsemad tingimused ja nõuded.

Terviseameti kooskõlastus raadiosageduste kasutamiseks antakse üldjuhul järgmistel tingimustel, kui:

- tagatakse, et kõrvalised isikud ei viibi peakiires suunas antennile lähemal kui x m;
- saatejaama aparatuur ja kaablid on varjestatud ning maandatud.

Täna on üldjuhul antennid paigaldatud viisil, et ohutsoon pinnale üldse ei ulatu ning sellega seoses puudub vajadus täiendava märgistuse või tähistuse järele. Seega praktikat arvestades on see pigem erandlik olukord, kus ohutsooni vaja piirata või märgistust panna. Eelnõu § 5 lg 6 aga jätab mulje, et juurdepääsupiirang ja märgistus peavad iga kord olema.

Seepärast oleme seisukohal, et puudub vajadus veel täiendava üldsõnalise ohutsooni piiramise ja märgistamise nõude lisamiseks õigusakti. Piisab tänastest tingimustest, mis antakse Terviseameti kooskõlastusega konkreetsest seadmest tulenevalt.

Eelnõu § 5 lõikes 6 sisalduv kohustus tooks kaasa täiendavat halduskoormust ja dubleerivaid tegevusi sellega, et kõik tänased antennide paiknemiskohad tuleb üle vaadata ning hinnata nende vastavust uuest kohustusest tulenevalt ning luua selleks iga antenni kohta 3D mudelina modelleeritud ohutsooni. Kuigi täna kehtivad ennetavad meetmed (Terviseameti kooskõlastuse tingimused) on juba ette näinud antenni paigaldamist ohutsooni pindadele ulatumist välistaval viisil. Lisame, et meile teadaolevalt ei ole üheski teises lähiriigis (nt Skandinaavia riigid) seda laadi ohutsooni juurdepääsupiirangute kohustust antennide paigaldamisele kehtestatud.

1.2 Alternatiivne ettepanek

Juhul, kui Sotsiaalministeerium leiab, et Eesti peaks olema selles küsimuses erand ja sellised nõuded siiski kehtestada, siis teeme ettepaneku sõnastada see säte järgmiselt:

„(6) Kõrvaliste isikute pääs kiirgusallika ohutsooni või viibimine seal peab olema ennetava meetmena tõkestatud vastava juurdepääsupiiranguga või tähistatud ohumärgistusega.“

Põhjendame seda järgnevalt (korrates osaliselt eelnõu seletuskirjas juba toodut):

- Kui antenn on masti otsas, siis ohutsooni selle all ei ole. Vertikaalne ohutsoon tekib antenni peakiire suunas, aga kui see katusel ei ulatu siis pole vaja piirdeid või märgistust. Seega on see ennetavat meetet juba rakendatud;
- Kui antenn on katusel madalal ja tekib ohutsoon, siis tuleb antenni kõrgemale tõsta või peakiire suunda muuta, sest Terviseameti kooskõlastuse saamiseks peab antenn olema õigesti suunatud. Seega on ennetavat meetet rakendatud;
- Juurdepääsupiirang nagu eeldaks iga kord 3D mudeli koostamist ja millegi juurde tegemist või ehitamist. Kui sidemast on eraldiseisva ehitisena, siis on antenni sellele juurdepääs piiratud. Seega on ennetavat meetet rakendatud
- Katuse pinnad on enamasti kolmanda isiku (KÜ, KOV) territoorium, mille lukustuse või piiramise osas saavad otsused teha pinna omanikud koostöös rentijatega.
- Kui nüüd keegi siiski eirab antennile juurdepääsu piiravat meetet, siis see on juba tema enda risk ja tegelikult seaduse kohaselt karistatav (kui ta midagi ära lõhub).

2. Väljatasemete vastavus piirväärtustele

Eelnõu § 5 lõige 2 sätestab järgmist:

„(2) Arvutatud, modelleeritud või mõõdetud summaarsed väljatasemed elukeskkonnas peavad vastama määruse lisa tabelis esitatud piirväärtustele.“

Meie hinnangul on tegemist eksitava sõnastusega, kuna nõutakse vastamist piirväärtustele, kuid tegelik mõte on see, et ei tohi ületada määrusega kehtestatud piirväärtusi. Alla piirväärtuse võib olla.

Seetõttu teeme ettepaneku sõnastada § 5 lg 2 järgmiselt:

„(2) Arvutatud, modelleeritud või mõõdetud summaarsed väljatasemed elukeskkonnas ei tohi ületada määruse lisa tabelis esitatud piirväärtusi.“

Loodame, et leiate võimaluse ITL-i ettepanekuid arvestada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Pöld
Tegevjuht

Keilin Tammepärg, keilin.tammeparg@itl.ee